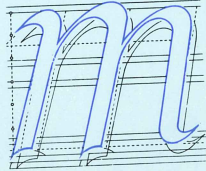

MAKİNA TASARIM VE İMALAT DERGİSİ

Cilt : 1 Sayı : 3 Nisan 1987

matim

Makina Mühendisliği Bölümü
ODTÜ - ANKARA

Sahibi

Makina Tasarım ve İmalat Derneği

Sorumlu Yayın Yönetmeni

Abdülkadir ERDEN

ODTÜ-MATİMAREN

Yayın Kurulu

Haluk AKSEL

ODTÜ-MATİMAREN

Ömer Gündüz BİLİR

ODTÜ-MATİMAREN

Abdülkadir ERDEN

ODTÜ-MATİMAREN

Bilgin KAFTANOĞLU

ODTÜ-MATİMAREN

Kemal ÖZGÖREN

ODTÜ-MATİMAREN

R. Orhan YILDIRIM

ODTÜ-MATİMAREN

Danışma Kurulu

Sümevir AKÇASU

TÜBİTAK

Mustafa AKKURT

İTÜ

Alpay ANKARA

ODTÜ

Özdemir BENGİSU

DEÜ

Ekrem BÖLÜKBAŞ

ÇİMSATAŞ

Mustafa DORUK

ODTÜ

Şükrü ER

Işık Mak. San. A.Ş.

Nuh ERGENEMAN

T. Traktör ve Zir. Mak. A.Ş.

Belgin ERKAN

TPAO

Hadi FEKE

T. Şişe ve Cam Fb. A.Ş.

Günay GÜNGEN

MKEK

Macit KARABAY

ODTÜ

Mahmut MUCUOĞLU

MEPA-RABAK A.Ş.

Ziya ÖZKAN

BMC San. ve Tic. A.Ş.

Ömer SAATÇIOĞLU

ODTÜ

Arslan SANIR

HEMA Dişli San. ve Tic. A.Ş.

Ergin TANBERK

BİMEL A.Ş.

Lutfullah ULUKAN

İTÜ

Orhan YEŞİN

ODTÜ

Necip YÜKSEL

BORUSAN Holding A.Ş.

Yazışma Adresi

Makina Tasarım ve İmalat Dergisi

Makina Mühendisliği Bölümü

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

06531 ANKARA

Telefon

(4) 223 71 00/Yayın Yönetim: 2584/Sekreter: 2590

MAKİNA TASARIM VE İMALAT DERGİSİ

Cilt: 1 Sayı: 3 Nisan 1987

JOURNAL OF
MECHANICAL DESIGN
AND PRODUCTION

Vol: 1 No: 3 April 1987

Yılda 4 Sayı yayınlanır.

TELİF HAKKI

Makina Tasarım ve İmalat Dergisinde yayınlanan bütün yazıların telif hakkı MAKİNA TASARIM VE İMALAT DERNEĞİ'nindir. Yayınlanmış yazıların başka bir yerde tekrar yayınlanması, çoğaltılması ve dağıtılması, yayın kurulundan yazılı izin almak koşulu ile mümkündür. Makalelerdeki görüşlerden doğacak sorumluluk makale yazarına aittir.

ABONE KOŞULLARI

Yıllık 4 sayı için abone bedeli gerçek kişiler için 6.000 TL, firma ve kuruluşlar için 15.000 TL, öğrenciler için 3.000 TL. dir. Abone olmak için aşağıda verilen banka hesabına abone bedelinin yatırılması ve açık adresiniz ile banka makbuzunun adresimize gönderilmesi yeterlidir.

REKLAM KOŞULLARI

Arka kapak içinde belirtilen Reklam İlkelerine uyması koşulu ile, derginin bu amaçla ayrılan sayfaları firmalara tahsis edilebilir. Bunun için aşağıda verilen banka hesabına tam sayfa için 200.000 TL. yatırılması ve banka makbuzu ile yayın kuruluna başvurulması yeterlidir.

BANKA HESAP NUMARASI

T. İş Bankası

ODİJ Şubesi ANKARA

Hesap No: 6610-235339

(Makina Tasarım ve İmalat Dergisi)

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	112
GENEL DEĞERLENDİRME MAKALELERİ	
Yöneylem Araştırmasının Verimliliğe Katkısı Ömer SAATÇIOĞLU	113
Çok Amaçlı Karar Problemlerinin Çözümünde Pratik Yaklaşımlar Murat KÖKSALAN	117
İnsangücü Planlaması ve Verimliliğe Katkısı Ömer SAATÇIOĞLU	122
Stok Hareketinin Verimliliğe Etkisi Nesim ERKİP	127
Stok Takip ve Kontrolde Bilgisayar Kullanımı Nesim ERKİP	134
Çizelgelemenin Verimliliğe Katkısı Ömer KIRCA	142
Çizelgelemede Bilgisayar Kullanımı Ömer KIRCA	147
Etkileşimli Karar Verme-Uygulama Örneği Suna KONDAKÇI, Murat KÖKSALAN	157
ENDÜSTRİYEL DESTEKLİ PROJELER	164
BİLİMSSEL VE TEKNİK TOPLANTILAR	166
YENİ ÜRÜNLER	167
DERNEK ÜYELERİ	169

Dizgi : Asuman ERİPEK

Pikaj ve Montaj : Can BERKMEN

SANEM MATBACILIK SAN. TİC. A.Ş.

Tel : 29 65 42 - 30 35 65

Necatibey Caddesi No:31 Sıhhiye - ANKARA

Bu dergideki makaleler OLYMPIA Elektronik Yazı Sistemleri ile dizilmiştir.
Yetkili Satıcı: İPAŞ Büro Makinaları A.Ş., Karanfil Sokak No: 59, ANKARA
Tel.: 118 23 06, 125 54 75

Çağımızda bilgisayar teknolojisinin dev adımlarla gelişmesi ve bu akımın ürün veya hizmet üreten tüm üretim sistemlerine yansması organizasyonların performanslarını büyük ölçüde etkilemiş ve üretkenlik (Productivity) ve verimlilik (Efficiency) kavramlarına yeni boyutlar getirmiştir. Organizasyonların veya alt birimlerinin yüklendiği fonksiyonları veya görevleri yerine getirmede sürdürülmektedir. Organizasyonların performanslarını, üretkenliklerini ve verimliliklerini artırıcı yöntem ve tekniklerde de gelişmeler olmakta ve bunların bilgisayarlar yardımıyla uygulamaları yolunda büyük adımlar atılmaktadır. Bu tür yaklaşımların temelinde doğal olarak sınırlı kaynakların etkin bir şekilde kullanılması ve böylece kuruluşların performansını ve dolayısıyla verimliliğini yükseltmek vardır. Performansı, giderek verimliliğin optimizasyonunu hedef alan bu çağdaş yaklaşımların yeşerdiği ilk ülke Japonya olmuştur. Bu akımın, öncülüğünü yapan Japonya'da verimlilik ulusal bir tercih olarak ortaya konmuştur. Verimliliğin toplumca artırılması çabası toplumu uzun vadede refaha aksi ise fakirliğe götürür sloganı Japon üretkenlik merkezince açık olarak ilan edilmiştir. Söz konusu merkez, verimliliği ulusal düzeyde artırmak için çalışmalarını bir verimlilik programı çerçevesinde sürdürmektedir. Merkezin bu program için tanımladığı amaç aşağıda verilmiştir.

"Verimlilik Programı, ulusal kaynakların, insangücünün ve diğer olanakların bilimsel yöntemlerle en iyi kullanılmasını, üretim maliyetlerinin düşürülmesini, pazarların genişletilmesini, işsizliğin yok edilmesini, gerçek ücretlerin artırılmasını ve üretkenlerin, yönetenlerin ve tüketenlerin yaşam standartlarının yükseltilmesini amaçlar."

Japonya'daki bu akıma paralel olarak Amerika Birleşik Devletlerinde ve bazı Avrupa ülkelerinde verimliliği artırma konusunda çalışmalar yapılmakta, uyarıcı ve yol gösterici yayınlar çıkmaktadır.

Ülkemizde de verimliliği artırma konusunda bazı girişimler vardır, ancak bu girişimlerin etkinliği istenilen düzeyde değildir. İhracat seferberliğinin yapıldığı bu sıralarda kaliteli ve düşük maliyette ürün ve hizmet üretebilmek için verimliliğin artırılması kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bakımdan ülkemiz için yeni bir seferberlik alanı olarak verimliliği artırmayı öngörüyoruz. Bu seferberliğin önemli bir parçası olarak uygulanmakta olan verimliliği artırıcı teknik ve yöntemlerin değerlendirilmesi, yaklaşım eksikliklerinin saptanması ve bu yönde tekliflerin belirlenmesi için araştırmalar yapılmasını gerekli görüyoruz.

Bu özel sayıda, verimliliği artırmada Yöneylem Araştırma ve Endüstri Mühendisliği yöntem ve tekniklerinden bir bölümünün katkıları sekiz makalede ele alınmıştır. Her iki bilim dalı da eldeki kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını ile ilgilidir ve bu konudaki uygulamalar 1800'lerin başlarına kadar gitmektedir. 1950'lerde Yöneylem Araştırmasının endüstriyel sistemlerdeki uygulamaları giderek artmış ve bu sistemlerin verimliliğine olan katkıları daha somut bir şekilde ortaya çıkmıştır. Yöneylem Araştırması ve Endüstri Mühendisliğinin ülkemizde bu yönde kullanılması ile ilgili uygulamalı araştırmalar çeşitli kuruluşlarca yapılmaktadır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü ve Sistem Bilimleri Araştırma Merkezi bu tür çalışmalarını yürüten kuruluşların önde gelenlerindedir. Umudumuz, bu araştırmaların desteklenmesi ve Türk Endüstrisinin verimliliğini artırmada endüstri-üniversite işbirliğinin etkin bir düzeye getirilmesidir.

Prof.Dr. Ömer SAATÇIOĞLU